

PRIM MINISTRU

Domnule președinte,

În conformitate cu prevederile art. 111 alin. (1) din Constituție, Guvernul României formulează următorul

PUNCT DE VEDERE

referitor la *proiectul de lege pentru simplificarea procedurii de declarare a beneficiarului real al unor persoane juridice prin modificarea și completarea Legii nr. 129/2019 pentru prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului, precum și pentru modificarea și completarea unor acte normative, precum și prin modificarea Ordonanței de Guvern nr. 26/2000 cu privire la asociații și fundații*, provenit dintr-o propunere legislativă inițiată de domnul deputat USR Claudiu Iulius Gavril Năsui și de doamna deputat USR Cristina Mădălina Prună (**Bp. 97/2020, L 214/2020**).

I. Principalele reglementări

Inițiativa legislativă are ca obiect de reglementare modificarea și completarea *Legii nr. 129/2019 pentru prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului, precum și pentru modificarea și completarea unor acte normative, cu modificările și completările ulterioare*, precum și pentru modificarea *Ordonanței Guvernului nr. 26/2000 cu privire la asociații și fundații, cu modificările și completările ulterioare*, scopul declarat al inițiativei legislative constituindu-l simplificarea procedurii de declarare a beneficiarului real al unor persoane juridice.

Astfel cum reiese din *Expunerea de motive*, demersul legislativ vizează exceptarea de la depunerea declarațiilor privind beneficiarul real pentru entitățile formate doar din persoane fizice și eliminarea obligației depunerii declarației anuale, putându-se opta pentru nedepunerea declarației pe propria răspundere și completarea registrului central din oficiu pe baza datelor de identificare din dosar și conform regulilor prevăzute de *Legea nr. 129/2019*.

II. Propuneri și observații

1. Precizăm că prin adoptarea *Legii nr. 129/2019* a fost asigurată transpunerea în legislația națională a *Directivei (UE) 2015/849 a Parlamentului European și a Consiliului din 20 mai 2015 privind prevenirea utilizării sistemului financiar în scopul spălării banilor sau finanțării terorismului de modificare a Regulamentului (UE) nr. 648/2012 al Parlamentului European și al Consiliului și de abrogare a Directivei 2005/60/CE a Parlamentului European și a Consiliului și a Directivei 2006/70/CE a Comisiei (Directiva a IV-a)*.

În ceea ce privește eliminarea declarației anuale privind beneficiarul real, precizăm că art. 30 (1) din Directiva a IV-a, care reglementează informațiile privind beneficiarul real, stabilește că statele membre se asigură că entităților corporative și altor entități juridice înregistrate pe teritoriul lor, fără a distinge după forma de organizare sau natura asociațiilor – persoane fizice sau persoane juridice, li se solicită să obțină și să dețină informații adecvate, corecte și actualizate cu privire la beneficiarul lor real, inclusiv detaliile intereselor generatoare de beneficii deținute.

De asemenea, directiva prevede obligația statelor membre de a crea un registru care să centralizeze datele privind beneficiarii reali, făcând trimitere în acest scop la informațiile prevăzute la art. 30 alin. (1), deci datele obținute și deținute de entitățile juridice. Informațiile înregistrate în acest registru trebuie să fie, potrivit instrumentului de drept al Uniunii Europene, adecvate, corecte și actualizate. Totodată, din ansamblul reglementării unionale rezultă necesitatea dezvoltării unor instrumente pentru a se asigura identificarea beneficiarilor reali atunci când se aplică măsuri de precauție privind clientela, precum și monitorizarea și

supravegherea eficace a sectoarelor celor mai expuse riscurilor din cauza opacității cu privire la beneficiarii reali.

Subliniem, totodată, că Directiva permite statelor membre să decidă cu privire la modul în care sunt obținute informații actualizate privind beneficiarul real și mecanismele prin care se asigură menținerea caracterului actual al acestor informații din registru.

În transpunerea acestei directive, legiuitorul român a optat pentru un mecanism constând în:

1. o declarație inițială;
2. o declarație periodică (legată de momentul aprobării situațiilor financiare, care prilejuiește întrunirea adunării asociaților și, deci, dacă este cazul obținerea de date actualizate privind structura de capital sau asociativă, declarație a cărei nedepunere este sancționată contravențional iar, în cazul neconformării chiar și după aplicarea amenzii contravenționale este sancționată cu dizolvarea);
3. o declarație în cazul în care intervin modificări privitoare la beneficiarii reali.

Alte state membre (cum este cazul Belgiei, spre exemplu) au optat pentru un sistem format dintr-o declarație inițială și ori de câte ori intervine o modificare, completată cu o actualizare/confirmare a informațiilor cel puțin anual, dar și cu un mecanism de control, a cărui funcționare este bazată, în special, pe interconectarea registrelor de evidență la nivel național, precum și pe un regim sancționator persuasiv.

Noua directivă în domeniul prevenirii și combaterii spălării banilor¹, Directiva a V-a (cu termen de transpunere 10 ianuarie 2020), clarifică și întregeste mecanismul de colectare a acestor date, stabilind nu doar obligația societăților din statele membre de a obține și deține date actualizate privind beneficiarul real și a registrelor de a se asigura că au date actualizate, ci și obligația beneficiarilor reali înscriși de a furniza datele necesare societăților și altor persoane juridice, a cărei neîndeplinire să fie supusă unor sancțiuni eficace proporționale și disuasive, dar și a statelor membre de a crea instrumente de colaborare între instituția care gestionează registrul, alte autorități competente și entitățile raportoare (care au obligații de verificare a clientelei, inclusiv din perspectiva beneficiarului real).

¹ Directiva (UE) 2018/843 a Parlamentului European și a Consiliului din 30 mai 2018 de modificare a Directivei (UE) 2015/849 privind prevenirea utilizării sistemului financiar în scopul spălării banilor sau finanțării terorismului, precum și de modificare a Directivelor 2009/138/CE și 2013/36/UE

Așadar, soluția propusă de inițiatori, care elimină una dintre verigile din sistemul de colectare și actualizare a informațiilor privind beneficiarul real (singura a cărei nerealizare este sancționată, potrivit legii române), deși posibilă, deoarece nu vine în contradicție cu prevederile Directivei a V-a, înscriindu-se în marja de reglementare de care dispun statele membre în procesul de transpunere, ridică totuși problema slăbirii mecanismului de prevenire a spălării banilor, prevăzut actualmente de lege, în condițiile în care noua directivă obligă statele membre la consolidarea acestuia. Apreciem că soluția acestei inițiative legislative ar putea fi avută în vedere, dar în contextul transpunerii Directivei a V-a, prin compensarea eliminării acestei obligații, și, pe această cale, reducerea formalităților administrative și costurilor aflate în sarcina societăților, asociațiilor și fundațiilor și a altor persoane juridice, cu întărirea mecanismului de cooperare interinstituțională și de control.

2. În ceea ce privește declarația privind beneficiarul real, când asociații sunt persoane fizice, apreciem că nu se impune reglementarea unei excepții de la obligația de a deține informații actualizate privind beneficiarul real care vizează persoanele juridice formate doar din asociați persoane fizice, precum și asociațiile și fundațiile formate din persoane fizice, putând fi avute în vedere, în acest sens, următoarele argumente:

Potrivit art. 4 din *Legea nr. 129/2019*, noțiunea de beneficiar real în cazul societăților se referă la:

a),,1. *persoana sau persoanele fizice care dețin ori controlează în cele din urmă o persoană juridică prin exercitarea dreptului de proprietate, în mod direct sau indirect, asupra unui număr de acțiuni sau de drepturi de vot suficient de mare pentru a-i asigura controlul ori prin participația în capitalurile proprii ale persoanei juridice sau prin exercitarea controlului prin alte mijloace, persoana juridică deținută sau controlată nefiind o persoană juridică înregistrată la registrul comerțului ale cărei acțiuni sunt tranzacționate pe o piață reglementată și care este supusă unor cerințe de publicitate în acord cu cele reglementate de legislația Uniunii Europene ori cu standarde fixate la nivel internațional. Acest criteriu este considerat a fi îndeplinit în cazul deținerii a cel puțin 25% din acțiuni plus o acțiune sau participația în capitalurile proprii ale persoanei juridice într-un procent de peste 25%;*

2. *persoana sau persoanele fizice ce asigură conducerea persoanei juridice, în cazul în care, după epuizarea tuturor mijloacelor posibile și cu condiția să nu existe motive de suspiciune, nu se identifică nicio persoană*

fizică în conformitate cu pct. 1 ori în cazul în care există orice îndoială că persoana identificată este beneficiarul real, caz în care entitatea raportoare este obligată să păstreze și evidența măsurilor aplicate în scopul identificării beneficiarului real în conformitate cu pct. 1 și prezentul punct;

b) În cazul fiduciilor:

1. constituitorul/constituitorii;
2. fiduciarul/fiduciarii;
3. protectorul/protectorii, dacă există;
4. beneficiarii sau, în cazul în care persoanele care beneficiază de construcția juridică sau entitatea juridică nu au fost încă identificate, categoria de persoane în al căror interes principal se constituie sau funcționează construcția juridică sau entitatea juridică;
5. oricare altă persoană fizică ce exercită controlul în ultimă instanță asupra fiduciei prin exercitarea directă sau indirectă a dreptului de proprietate sau prin alte mijloace;

c) în cazul entităților juridice precum fundațiile și al construcțiilor juridice similare fiduciilor, persoana fizică (persoanele fizice) care ocupă poziții echivalente sau similare celor menționate la lit. b);

d) în cazul persoanelor juridice, altele decât cele prevăzute la lit. a)-c), și al entităților care administrează și distribuie fonduri:

1. persoana fizică beneficiară a cel puțin 25% din bunurile, respectiv părțile sociale sau acțiunile unei persoane juridice sau ale unei entități fără personalitate juridică, în cazul în care viitorii beneficiari au fost deja identificați;

2. grupul de persoane în al căror interes principal se constituie ori funcționează o persoană juridică sau entitate fără personalitate juridică, în cazul în care persoanele fizice care beneficiază de persoana juridică sau de entitatea juridică nu au fost încă identificate;

3. persoana sau persoanele fizice care exercită controlul asupra a cel puțin 25% din bunurile unei persoane juridice sau entități fără personalitate juridică, inclusiv prin exercitarea puterii de a numi sau de a revoca majoritatea membrilor organelor de administrație, conducere sau supraveghere a respectivei entități.”

Conform art. 4 din *Legea nr. 129/2019*, beneficiar real poate fi inclusiv persoana fizică care exercită controlul „prin alte mijloace” sau persoana fizică ce exercită controlul în ultimă instanță asupra fiduciei prin exercitarea directă sau indirectă a dreptului de proprietate sau prin alte mijloace. Prin urmare, argumentele din *Expunerea de motive*, unde se

precizează că *"în aceste cazuri, autoritățile au deja în bazele de date informațiile relevante pe care le pot prelua direct și completa registrul beneficiarilor reali conform regulilor prevăzute de lege și Directivă"* nu pot fi primite. Astfel, dispoziția legală anterior menționată are în vedere ipotezele în care, în fapt, beneficiarul real este o persoană fizică care exercită controlul indirect sau prin alte mijloace. De asemenea, obligația de a deține informații actualizate, nu revine unei instituții publice, ci societăților și tuturor entităților incluse în sfera categoriei de „beneficiar real” - soluția legislativă fiind conformă, în opinia noastră, cu prevederile Directivei 2015/849.

În același sens, facem trimitere și la considerentul nr. 13 din preambulul Directivei amintite, care menționează că putem considera conducerea de rang superior ca beneficiar real doar dacă au fost epuizate toate celelalte mijloace de identificare a beneficiarului real: „..... *Pot exista cazuri în care nu poate fi identificată nicio persoană fizică ce deține, în ultimă instanță, o entitate juridică sau exercită controlul asupra acesteia. În astfel de cazuri exceptionale, entitățile obligate, după ce au epuizat toate celelalte mijloace de identificare și cu condiția să nu existe motive de suspiciune, pot considera conducerea de rang superior ca fiind beneficiarul real.*”

Potrivit Directivei a IV-a, obligația obținerii și deținerii de date actualizate privind beneficiarul real aparține persoanei juridice - societate, asociație sau fundație ori altă entitate juridică. Declarația către registru are semnificația asumării, de către persoana juridică, nu doar a calității unei persoane fizice de asociat/acționar al său, ci și pe cea de beneficiar real. Calculul procentajului participației la capitalul social sau verificarea altor mijloace de deținere a controlului care conferă unui asociat/acționar și calitatea de beneficiar real nu revine autorității care ține registrul, ci persoanei juridice, care, astfel, își asumă deținerea calității de beneficiar real de către o persoană fizică.

Noua directivă obligă beneficiarii reali, sub sancțiune, să comunice persoanei juridice faptul că dețin calitatea de beneficiar real al său, dar menține, în același timp, obligația persoanei juridice de a obține și deține informații privind beneficiarii reali. Totodată informația din registrele beneficiarilor reali, ținute de autorități, continuă să se bazeze, în principal, pe informațiile asumate și comunicate de persoanele juridice. Observăm că în implementarea noii Directive, legislații care exceptează de la obligația declarării beneficiarului real anumite tipuri de societăți (printre care și societățile cu răspundere limitată cu asociați persoane fizice) în cazul

căroră această informație poate fi extrasă din datele înregistrate în registrul comerțului, prevăd totuși în sarcina acestora obligația de a transmite registrului beneficiarilor reali un act pentru a confirma datele înregistrate, ori, după caz, a le modifica, astfel încât îndeplinirea obligației de verificare și actualizare aflată în sarcina tuturor societăților să poată fi probată, iar mecanismul tragerii la răspundere să fie efectiv. În concluzie, considerăm că reglementarea unei excepții de la obligația de identificare și actualizare a beneficiarului real este de natură a atrage o transpunere incompletă a *Directivei (UE) 2015/849*.

III. Punctul de vedere al Guvernului

Având în vedere considerentele menționate, **Guvernul nu susține adoptarea acestei inițiative legislative în forma prezentată.**

Cu stimă,

Ludovic ORBAN

PRIM-MINISTRU

Domnului deputat **Ion Marcel CIOLACU**
Președintele Camerei Deputaților